

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2025, sp. zn. 20 Cdo 1114/2025, ECLI:CZ:NS:2025:20.CDO.1114.2025.1

Číslo: 12/2026

Právní věta:

Oprávněný může podat nový exekuční návrh a vést exekuci podle exekučního titulu, na jehož základě byla předchozí exekuce vedena tímž oprávněným proti témuž povinnému zastavena pro bezvýslednost ve smyslu § 55 odst. 7 až 13 e. ř. Úspěšnost nového exekučního návrhu nelze podmiňovat uvedením nových skutečností o majetkových poměrech povinného, oprávněný je toliko povinen na žádost soudního exekutora zaplatit přiměřenou zálohu na náklady exekuce ve smyslu § 90 odst. 3 e. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.07.2025

Spisová značka: 20 Cdo 1114/2025

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Exekuční návrh, Náklady exekuce, Zastavení exekuce

Předpisy: § 159a odst. 4 o. s. ř.
§ 55 odst. 11 zákona č. 120/2001 Sb.
§ 55 odst. 7 zákona č. 120/2001 Sb.
§ 55 odst. 8 zákona č. 120/2001 Sb.
§ 90 odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání oprávněného změnil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2025, sp. zn. 20 Co 607/2024, tak, že usnesení soudního exekutora JUDr. Petra Kociána, Exekutorský úřad Brno – venkov, ze dne 26. 9. 2024, sp. zn. 137 EX 10288/24, se mění tak, že se řízení o exekučním návrhu oprávněného ze dne 22. 7. 2024 nezastavuje.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Soudní exekutor JUDr. Petr Kocián, Exekutorský úřad Brno-venkov (dále též jen „soudní exekutor“) usnesením ze dne 26. 9. 2024, č. j. 137 EX 10288/24-15, zastavil řízení o exekučním

návru oprávněného ze dne 22. 7. 2024 (výrok I.), jímž se oprávněný domáhal pověření soudního exekutora vedením exekuce proti povinné podle platebního rozkazu Městského soudu v Brně ze dne 11. 10. 2006, č. j. 68 Ro 2503/2006-22 (dále též jen „exekuční titul“), k vymožení pohledávky ve výši 125 484 Kč s příslušenstvím, a rozhodl, že oprávněný ani povinný nemají právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a že se náklady řízení soudnímu exekutorovi nepřiznávají (výrok III.). Soudní exekutor uvedl, že mu Městský soud v Brně pokynem ze dne 18. 9. 2024, č. j. 103 EXE 284/2024-17, uložil zamítnout exekuční návrh pro překážku věci pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 159a odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o. s. ř.“), jelikož stejná pohledávka oprávněného z totožného exekučního titulu byla vůči povinné vymáhána již v exekuci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 101 Nc 1373/2006, kterou pověřená soudní exekutorka JUDr. Alena Blažková, Ph.D., Exekutorský úřad Brno-město, usnesením ze dne 13. 10. 2023, č. j. 006 EX 5/07-278, zastavila z důvodu uplynutí bezvýsledné lhůty podle § 55 odst. 7 a násl. zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „e. ř.“). Oprávněný na výzvu neuvedl žádné nové skutečnosti týkající se povinné a jejího majetku, na základě kterých by bylo možné dovodit, že nová exekuce vedená proti povinné naplní svůj účel. Podle soudního exekutora by byla další exekuce (s vysokou mírou pravděpodobnosti) opět vedena jako bezvýsledná, což by odporovalo účelu exekučního řízení.

2. Krajský soud v Brně (dále též jen „odvolací soud“) k odvolání oprávněného usnesením ze dne 10. 3. 2025, sp. zn. 20 Co 607/2024, potvrdil usnesení soudního exekutora (výrok I.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II.). Odvolací soud se plně ztotožnil se závěry uvedenými v napadeném rozhodnutí, na které odkázal, a vyslovil názor, že úmyslem zákonodárce (v podobě přijetí § 55 odst. 7 e. ř.) bylo odklidit bezvýsledné exekuce a odbřemenit tímto exekutorské úřady a soudy, nikoli umožnit oprávněným, aby vzápětí podávali nové exekuční návrhy, a tak „fakticky donekonečna“ vedli exekuci.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

3. Proti usnesení odvolacího soudu podal oprávněný v celém rozsahu dovolání, jehož přípustnost vymezil tak, že napadené usnesení závisí na vyřešení právních otázek, které v ustálené rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, a to:

1) „Může oprávněný (po nabytí účinnosti tzv. konfuzní novely exekučního řádu a zákona č. 214/2022 Sb.) po právní moci usnesení soudního exekutora, kterým zastavil exekuci z důvodu překročení maximální přípustné délky vedení exekuce dle § 55 odst. 7 a násl. e. ř. ve spojení s § 10 odst. 1 zákona č. 214/2022 Sb., podat v téže věci nový exekuční návrh, aniž by byl povinen předem zjišťovat, tvrdit a prokazovat změnu v majetkových poměrech povinné?“

2) „Pakliže kompetentní kolektivní orgány územního samosprávného celku nesouhlasí v případě pohledávky vzniklé v samostatné působnosti s jejím prominutím, resp. s upuštěním od jejího vymáhání, musí být po právní moci usnesení o zastavení exekuce z důvodu překročení maximální přípustné délky vedení bezvýsledné exekuce ze strany územního samosprávného celku podán nový exekuční návrh?“

3) „Pokud by nařízení exekuce na základě nového exekučního návrhu oprávněného podaného po právní moci usnesení o zastavení exekuce z důvodu překročení maximální přípustné doby vedení bezvýsledné exekuce, ve kterém oprávněný netvrdí a neproazuje změnu majetkových poměrů povinné, bránila překážka věci pravomocně rozhodnuté, musí zaměstnanci oprávněného respektovat vůli vytvořenou kolektivním orgánem oprávněného, a přesto podat exekuční návrh, na základě kterého s největší pravděpodobností nebude nařízena exekuce a

vydáno pověření soudního exekutora?“

4. Podle dovolatele z příslušných ustanovení exekučního řádu, občanského soudního řádu, ani z důvodové zprávy k zákonu č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále též jen „zákon č. 286/2021 Sb.“), nelze dovodit úmysl zákonodárce znemožnit oprávněným podávat po zastavení exekucí v týchž věcech nové exekuční návrhy, což je třeba (na základě *argumentum a silentio legis*) vykládat tak, že zákonodárce zamýšlel umožnit oprávněným podat v téže věci nové exekuční návrhy bez dalšího. Dovolatel má za to, že na danou situaci se nevztahuje ustálená rozhodovací praxe dovolacího soudu, podle které lze nařídit exekuci v téže věci po zastavení dříve vedené exekuce pouze za předpokladu, že oprávněný v rámci nového exekučního návrhu doloží změnu v majetkových poměrech povinného. Tento závěr dovolatel vztahuje zejména k exekucím zastaveným pro bezvýslednost, ve kterých podstatná část maximální doby vedení exekuce uplynula před účinností výše uvedené novely exekučního řádu. Dovolatel navrhl, aby dovolací soud změnil usnesení odvolacího soudu tak, že změní usnesení soudního exekutora tak, že řízení o návrhu oprávněného se nezastavuje, případně aby zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

III.

Přípustnost dovolání

5. Nejvyšší soud jako soud dovolací věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1 2022 (srov. část první čl. II bod 1 zákona č. 286/2021 Sb.) – dále jen „o. s. ř.“. Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnými osobami (účastníky řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť otázka, zda může oprávněný podat nový exekuční návrh za situace, kdy předcházející exekuce vedená tímž oprávněným vůči témuž povinnému z téhož exekučního titulu byla pro bezvýslednost zastavena, dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena, přezkoumal napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

IV.

Důvodnost dovolání

6. Podle ustanovení § 55 odst. 7 e. ř. nedošlo-li po dobu posledních 6 let počítaných po vyznačení doložky provedení exekuce ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti a není-li exekucí postižena nemovitá věc, vyzve exekutor oprávněného, aby ve lhůtě 30 dnů sdělil, zda souhlasí se zastavením exekuce nebo, aby ve stejné lhůtě sdělil, že se zastavením exekuce nesouhlasí. Jestliže oprávněný vyjádřil souhlas se zastavením exekuce nebo lhůta podle věty první uplynula marně, exekutor exekuci zastaví. Pro účely rozhodnutí o zastavení exekuce podle věty druhé a odstavců 8, 10 nebo 11 se na řízení spojená ke společnému řízení hledí, jako by ke spojení řízení ke společnému řízení nedošlo.

7. Podle § 55 odst. 8 věty první a čtvrté e. ř. nesouhlasil-li oprávněný, který není zproštěn od složení zálohy na další vedení exekuce podle odstavce 9, se zastavením exekuce podle odstavce 7, vyzve ho exekutor ke složení zálohy na další vedení exekuce. Nesložil-li oprávněný zálohu na další vedení exekuce ve lhůtě podle věty třetí, exekutor exekuci zastaví.

8. Podle § 55 odst. 11 e. ř. složením zálohy podle odstavce 8 nebo jde-li o oprávněného, který byl zproštěn od složení zálohy na další vedení exekuce, se lhůta podle odstavce 7 prodlužuje o další 3

roky. Prodloužit lhůtu podle věty první je možné nejvýše dvakrát. Po uplynutí lhůty podle odstavce 7 prodloužené o dobu podle věty první a druhé exekutor exekuci zastaví. Celková doba po vyznačení doložky provedení exekuce, po kterou nedošlo ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti ve výši postačující alespoň ke krytí nákladů exekuce, nesmí v nepřerušném trvání překročit po sobě následujících 12 let od vyznačení doložky provedení exekuce nebo posledního vymoženého plnění, nastalo-li později; do této lhůty se nezapočítávají lhůty uvedené v odstavci 12. Dojde-li v rozhodné době k částečnému vymožení povinnosti, běží lhůta uvedená v odstavci 7 věty první znovu od počátku ode dne následujícího po dni, v němž naposledy došlo k částečnému vymožení povinnosti. Po dobu, po kterou trvá prodloužení exekuce, soud nerozhodne o zastavení exekuce pro nemajetnost a návrh na zastavení exekuce pro nemajetnost zamítne. Jde-li o oprávněného podle odstavce 9, věty druhá až čtvrtá se nepoužijí.

9. Podle § 90 odst. 3 e. ř. nejde-li o exekuci k vymožení pohledávky oprávněného podle § 55 odst. 9 nebo nesplňuje-li oprávněný podmínky osvobození od soudních poplatků podle § 138 občanského soudního řádu, má exekutor právo požadovat od oprávněného přiměřenou zálohu na náklady exekuce. Je-li exekuce vedena pro pohledávku, při jejímž vymáhání již byla jednou exekuce zastavena, nebo k vymožení nákladů řízení z exekuce, která byla zastavena a náklady řízení nebyly zaplacený, požádá exekutor oprávněného o přiměřenou zálohu na náklady exekuce.

10. Podle ustanovení § 159a odst. 4 o. s. ř. jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu.

11. Odvolacímu soudu lze přisvědčit v názoru, že účelem úpravy § 55 odst. 7 a násl. e. ř. je snížení počtu exekucí, ve kterých již není jejich účel (vymožení vykonatelné pohledávky či jiné povinnosti pro oprávněného) naplňován po dobu stanovenou zákonem, a s tím související ochrana povinného před dlouhodobě vedenou bezvýslednou exekucí (srov. bod 95 důvodové zprávy k zákonu č. 286/2021 Sb.). I Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 26. 6. 2024, sp. zn. [20 Cdo 598/2024](#), uzavřel, že novela exekučního řádu provedená zákonem č. 286/2021 Sb. komplexně upravuje problematiku bezvýslednosti exekucí v § 55 e. ř. odst. 7 až 13, přičemž jednoznačným záměrem novelizované normy bylo stanovit časový rozsah marně vedených exekucí.

12. Dovolací soud se ovšem neztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, podle kterého právní úprava § 55 odst. 7 a násl. e. ř. znemožňuje úspěšné podání nového exekučního návrhu poté, co je předchozí exekuce zastavena pro bezvýslednost. Uvedený závěr se nepodává z jazykového ani systematického výkladu předmětných ustanovení. Jednoznačnou odpověď nedává rovněž důvodová zpráva, která na jedné straně připouští právo oprávněného podat nový návrh na zahájení exekuce s tím, že „právo oprávněného podat po zastavení exekuce nový exekuční návrh v téže věci zůstává nedotčeno“, na druhé straně uvádí, že by exekuce měla být zastavena definitivně (viz bod 95 důvodové zprávy k zákonu č. 286/2021 Sb.). Za této situace je třeba vyjít z úpravy § 55 e. ř., z jehož znění nelze dovodit zákaz podat opětovný návrh na zahájení exekuce a ani to, že by pohledávka oprávněného měla mít po předchozím zastavení exekuce pro bezvýslednost povahu naturální obligace, jako je tomu například u pohledávky, na kterou se vztahuje rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení, vydané podle § 414 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), jež v neuhrazeném rozsahu nezaniká, ale v soudním či jiném řízení ji nelze věřiteli přiznat a ve vykonávacím řízení má stejný režim jako pohledávka, u které byla účinně vznesena námitka promlčení (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. [29 Cdo 3509/2010](#), uveřejněný pod číslem 63/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

13. Možnosti podat exekuční návrh znovu napovídá i novela § 90 odst. 3 e. ř. (provedená rovněž zákonem č. 286/2021 Sb.), v níž je zakotvena povinná záloha na náklady exekuce, pokud již byla exekuce dříve zastavena. Lze proto dovodit, že oprávněný může podat nový exekuční návrh na základě exekučního titulu, podle něhož dříve vedená exekuce byla zastavena pro bezúspěšnost ve

smyslu § 55 odst. 7 a násl. e. ř., je však povinen složit na žádost soudního exekutora přiměřenou zálohu na náklady exekuce podle § 90 odst. 3 e. ř., a nese poté riziko neúspěšnosti vymáhání v nové exekuci.

14. Shodný závěr je prezentován i v komentářové literatuře (srov. Kasíková, M. a kol. Exekuční řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 1366 s., viz komentář k § 55), podle které je třeba „zdůraznit, že zastavení exekuce dle § 55 odst. 7 až 13 samo o sobě nebrání oprávněnému v dalším uplatnění pohledávky v exekuci či insolventci. Zahájí-li však oprávněný znovu exekuci novým exekučním návrhem, pak je podle § 90 odst. 3 věty druhé povinen zaplatit povinnou zálohu na vedení exekuce.“

15. V této souvislosti nelze přisvědčit závěru odvolacího soudu (a soudního exekutora), že pravomocné rozhodnutí o zastavení předchozí exekuce pro bezvýslednost vytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 159a odst. 4 a § 254 odst. 1 o. s. ř., jestliže oprávněný v exekučním návrhu neuvede nové skutečnosti ohledně majetkových poměrů povinného. Nejvyšší soud ve své judikatuře vysvětlil (srov. například usnesení ze dne 13. 2. 2018, sp. zn. [20 Cdo 4987/2017](#), uveřejněné pod číslem 47/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, na které odkázal soudní exekutor, či usnesení ze dne 3. 7. 2023, sp. zn. [20 Cdo 571/2023](#)), že překážku věci pravomocně rozhodnuté vytváří pravomocné rozhodnutí o zastavení předchozí exekuce pro existenci některého z „obecných důvodů“, pro který nelze pozdější exekuci mezi týmiž účastníky z téhož exekučního titulu a pro totéž plnění vést bez ohledu na to, jaký majetek může být postižen [ustanovení § 268 odst. 1 písm. a), b), g) a h) o. s. ř.]. Jedná se např. o skutečnost, že exekuční titul vydal státní orgán, jenž není soudem a neměl pravomoc exekuční titul vydat (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2010, sp. zn. [20 Cdo 3416/2009](#)), nebo fakt, že dřívější exekuce mezi týmiž oprávněným a povinným z téhož exekučního titulu byla zastavena proto, že po vydání exekučního titulu ve smyslu § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. zaniklo právo exekučním titulem přiznané, např. proto, že povinný již plnil (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20. 8. 1965, sp. zn. [5 Cz 57/65](#)), čili důvody, pro něž je namístež nový exekuční návrh zamítnout, jelikož si nelze představit, že by exekuční soud musel znovu a znovu k dalším exekučním návrhům oprávněného posuzovat, zda je naplněn obecný důvod pro zamítnutí exekučního návrhu nebo pro zastavení exekuce, který již byl zjištěn v předchozí exekuci. Za obecný důvod, pro něž nelze pozdější exekuci mezi týmiž účastníky z téhož exekučního titulu a pro totéž plnění vést, však zcela jistě nelze považovat předpokládanou nemajetnost povinného (dovozovanou na základě pravomocného rozhodnutí o zastavení předchozí exekuce pro bezvýslednost), neboť nedostatek majetku na straně povinného není překážkou, jež by nemohla doznat změny. Rovněž nelze opominout, že v exekučním řízení úkony směřující ke zjištění majetku povinného provádí pověřený soudní exekutor (srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. [20 Cdo 3442/2011](#)) a uvedenou povinnost nelze přenášet na osobu oprávněného.

16. Dovolací soud shrnuje, že oprávněný může podat nový exekuční návrh a vést exekuci podle exekučního titulu, na jehož základě již byla týmiž oprávněným vedená předchozí exekuce proti témuž povinnému zastavena pro bezvýslednost ve smyslu § 55 odst. 7 a násl. e. ř. Úspěšnost nového exekučního návrhu nelze podmiňovat uvedením nových skutečností o majetkových poměrech povinného, oprávněný je toliko povinen na žádost soudního exekutora zaplatit přiměřenou zálohu na náklady exekuce ve smyslu § 90 odst. 3 e. ř.

17. Nadto dovolací soud podotýká, že v souladu s úmyslem zákonodárce snížit počet exekucí, u kterých není dlouhodobě naplňován jejich účel, se v případě opětovně zahájené exekuce nejvíce vhodné vyčkávat dalšího uplynutí doby bezvýslednosti ve smyslu § 55 odst. 7 a násl. e. ř. Soudní exekutor proto v přiměřené lhůtě prověří majetkové poměry povinného, a poté případně přistoupí k zahájení procesu zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. e) o. s. ř.

18. Dovolací soud se dovolacími otázkami 2) a 3) nezabýval, jelikož na řešení těchto otázek napadené rozhodnutí nespočívá a odvolací soud je vůbec neřešil.

19. Protože dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout, dovolací soud usnesení odvolacího soudu změnil [§ 243d písm. b) o. s. ř.] tak, že změnil usnesení soudního exekutora a rozhodl, že řízení o exekučním návrhu oprávněného ze dne 22. 7. 2024 se nezastavuje. Soudní exekutor po právní moci tohoto usnesení opětovně požádá o vydání pověření v dané věci.

20. Právní názor vyslovený v tomto usnesení je závazný (§ 243g odst. 1 část věty první za středníkem o. s. ř.).